

רבנו יוסף קארו זיע"א
 בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
 נפטר עתידות צאת תולדותיו
 י"ג ניסן שנת ה'ר"ל ש"ל"ה לפ"ק
 ושם מנוחיו כבוד
 (שם אביו ר' אפרים ז"ל)

רבנו משה איסרל"ש זיע"א
 בעל מחבר ספר "דמ"א"
 נפטר עתידות צאת תולדותיו
 י"ח אייר שנת ה'ר"ל ש"ל"ה לפ"ק
 ושם מנוחיו כבוד
 (שם אביו ר' ישראל ז"ל)

האם אתה רוצה להיות "בן עולם הבא"?

אורח חיים החדשי

לימוד שולחן ערוך אורח חיים
 לכל החודש - ח' עמודים ליום
 כל השנה "הלכות" ב"כל יום"
 מובטח לו שהוא "בן עולם הבא"!

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שיוציא התלמוד לידי מעשה. ולידי מדות ישראל. ולידי דיעת התורה. ונהניני עושה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדנ"י מתנחלים יאהדונה"י על ידי הנעלם בדחילו ורחימו ביהודא שלים בשם כל ישראל.

כ"ב לחודש

המשך הלכות פסח

סימן תעג – דיני הסיבה וארבע כוסות, ובו ט"ז סעיפים

- א. יהיה שלחנו ערוך מבעוד יום כדי לאכול מיד כשתחשך ואף אם הוא בבית המדרש יקום מפני שמצוה למהר ולאכול בשביל התינוקות שלא ישנו אבל לא יאמר קידוש עד שתחשך:
  - ב. יסדר שלחנו יפה בכלים נאים כפי כחו ויכין מקום מושבו שישב בהסיבה דרך חירות. הגה: ואפילו עני שאין לו כרים ישב על הספסל (מרדכי ריש פרק ערבי פסחים):
  - ג. כשהוא מיסב לא יטה על גבו ולא על פניו ולא על ימינו אלא על שמאלו (ואין חילוק בין אטר לאחר) (טור בשם רש"י ותרומת הרשן סימן קל"ו):
  - ד. אשה אינה צריכה הסיבה אלא אם כן היא חשובה. הגה: וכל הנשים שלנו מיקרי חשובות (מרדכי ריש פרק ערבי פסחים ורבינו ירוחם) אך לא נהגו להסב כי שמכו על ראבי"ה דכתב דבזמן הזה אין להסב (דברי עצמו):
  - ה. בן אצל אביו צריך הסיבה אפילו הוא רבו מובהק תלמיד לפני רבו אינו צריך הסיבה אפילו אינו רבו מובהק אלא אם כן יתן לו רבו רשות ותלמיד חכם מופלג בדורו אף על פי שלא למד ממנו כלום חשוב כרבו ואינו צריך הסיבה (ודוקא כשאוכלין על שלחן אחד אבל אם אוכל על שלחן בפני עצמו צריך להסב):
1. השמש צריך הסיבה:
  2. כל מי שצריך הסיבה אם אכל או שתה בלא הסיבה לא יצא וצריך לחזור לאכול ולשתות בהסיבה. הגה: ויש אומרים דבזמן הזה דאין דרך להסב כדאי הוא ראבי"ה

- טז. לסמוך עליו שבדיעבד יצא בלא הסיבה (אגודה פרק ערבי פסחים). ונראה לי אם לא שתה כוס שלישי או רביעי בהסיבה אין לחזור ולשתות בהסיבה דיש בו חשש שנראה כמוסיף על הכוסות אבל בשני כוסות ראשונות יחזור וישתה בלא ברכה (מנהגים) וכן באכילת מצה ולכתחלה יסב כל הסעודה (מהר"ב):
- ח. צריך לשתות ארבע כוסות על הסדר ואם שתאן זה אחר זה שלא כסדר לא יצא:
- ט. שיעור הכוס רביעית לאחר שימזגנו (אם רוצה למזגו) וישתה כולו או רובו ואם יש בו הרבה רביעיות שותין ממנו כל כך בני אדם כמנין רביעיות שבו ויש אומרים שצריך לשתות רוב הכוס אפילו מחזיק כמה רביעיות (וצריך לשתות השיעור שלא בהפסק גדול בנתיים) (בית יוסף בשם רוקח):
- י. מי שאינו שותה יין מפני שמזיקו או שונאו צריך לדחוק עצמו ולשתות לקיים מצות ארבע כוסות:
- יא. מצוה לחזור אחר יין אדום (אם אין הלבן משוכח ממנו) (טור):
- יב. יוצאים ביין מבושל ובקונדיטון:
- יג. אפילו עני המתפרנס מן הצדקה ימכור מלבושו או ילוה או ישכיר עצמו בשביל יין לדי' כוסות:
- יד. גם הנשים חייבות בארבע כוסות ובכל מצות הנהגות באותו לילה:
- טז. תינוקות שהגיעו לחינוך מצוה ליתן לכל אחד כוסו לפניו. הגה: ואין ליקח כוס שפיו צר כעין קרו"ג גלא"ז מפני שלא יוכל לשתות רביעית כאחד (מהר"ב). ובכוס של ברכת המזון בלאו הכי אין לוקחין אותו ועיין לעיל סימן קפ"ג סעיף ד' בהג"ה וכן הכוס של קידוש ועיין לעיל סימן רע"א סעיף י' (בית יוסף):

- טז. מצוה לחלק לתינוקות קליות ואגוזים כדי שיראו שינוי וישאלו:
- סימן תעג – דיני כוס ראשון, וסדר הפסח עד כוס השני, וכו' ז' סעיפים
- א. מוזגין לו כוס ראשון ומקדש עליו ומברך שהחינו ואם חל בשבת אומר ויכלו ואם חל במוצאי שבת אומר יקנה"ז ואם שכח להבדיל ולא נזכר עד שהתחיל ההגדה ישלים ההגדה עד גאל ישראל ואחר כך יבדיל. הגה: ואין ליטול ידיו כלל קודם קידוש (רבינו ירוחם והרא"ש בתשובה ומרדכי פרק ערבי פסחים). ואם אין ידיו נקיות יטול מעט אבל אין לברך על הנטילה ובעל הבית לא ימזוג בעצמו רק אחר ימזוג לו דרך חירות (מהר"ב):
- ב. שותה בהסיבה ואינו מברך אחריו:
- ג. אם ירצה לשתות כמה כוסות הרשות בידו ומכל מקום ראוי לזוהר שלא לשתות בין ראשון לשני אם לא לצורך גדול כדי שלא ישכר וימנע מלעשות הסדר וקריאת ההגדה:
- ד. מביאין לפני בעל הבית קערה שיש בה שלש מצות ומרור והרוסת וכרפס או ירק אחר (וחומץ או מי מלח) ושני תבשילין אחד זכר לפסח ואחד זכר לחגיגה ונהגו בבשר וביצה. הגה: ויסדר הקערה לפניו בענין שאינו צריך לעבור על המצות דהיינו הכרפס יהא למעלה מן הכל והחומץ סמוך לו יותר מן המצה והמצות מן המרור והחרוסת והם יהיו יותר קרובים אליו מן הבשר והביצה (מהר"ל). והבשר נהגו שיהיה זרוע ונהגו שהבשר יהיה צלי על הגחלים והביצה תהיה מבושלת (והוא הדין צלוייה וכן נוהגין בעירנו):
- ה. אלו ירקות שיוצא בהם ידי חובתו חזרת עולשין תמכא חרחבינא (פירוש מיני

הנה מוכא פאן ספר שולחן ערוך אורח חיים מחולק לכל החודש. שמונה עמודים ליום. כך נמור כל אורח חיים מדי חודש בחדשו. וזוהי היות "בן עולם הבא". נא תפרסם בפתח פנסיות ובפתח מדרשות. ובשמחות. ולכל החברים וידידים. תזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הקצה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים עמוד א זוכה לפנים צדיקים!

עשבים מרים) מרור ויוצאים בעלין שלהן ובקלחן אבל לא בשורש אלא שבעלין אין יוצאים אלא אם כן הם לחים ובקלחים יוצאים בין לחים בין יבשים אבל לא כבושים ולא שלוקים ולא מבושלים וכולם מצטרפים לכזית שהוא השיעור שלהם ועיקר המצוה בחזרת ואם אין לו חזרת יחזור אחר ראשון ראשון כפי הסדר שהם שנויים. הגה: ואם אין לו אחד מאלו הירקות יקח לענה או שאר ירק מר (אגור). וחרושת יעשה עב זכר לטיט ואחר כך נותנין בו מעט חומץ או יין אדום זכר לדם (טור). ועושיין החרושת מפירות שנמשלו בהם ישראל (תוספות פרק ערבי פסחים) כגון תפוחים תאנים אגוזים רימונים שקדים ונותנין עליו תבלין כגון קנמון וזנגביל הדומים לתבן שהיו מגבלין בו הטיט (טור):

1. נוטל ידיו לצורך טבול ראשון ולא יברך על הנטילה ויקח מהכרפס פחות מכזית ומטבילו בחומץ ומברך בורא פרי האדמה ואוכל ואינו מברך אחריו ויקח מצה האמצעית ויבצענה לשתיים ויתן חציה לאחד מהמסובין לשומרה לאפיקומן ונותנים אותה תחת המפה וחציה השני ישם בין שתי השלימות ויגביה הקערה שיש בה המצות ויאמר הא לחמא עניא עד מה נשתנה. הגה: ויאמר בלשון שמבינים הנשים והקטנים או יפרש להם הענין וכן עשה ר"י מלונדרי כל ההגדה בלשון לע"ז כדי שיבינו הנשים והקטנים (כל בו ומהרי"ל). ואז יצוה להסירם מעל השלחן ולהניחם בסוף השלחן כאילו כבר אכלו כדי שיראו התינוקות וישאלו:

2. מוזגין לו מיד כוס שני כדי שישאלו התינוקות למה שותים כוס שני קודם סעודה ואם אין חכמה בכך אביו מלמדו אם אין לו בן אשתו שואלתו ואם לאו הוא שואל את עצמו ואפילו תלמידי חכמים שואלים זה לזה מה נשתנה וכו' (וכשהבן או האשה שואלת אין צריך לומר מה נשתנה אלא מתחיל עבדים) (מהרי"ל). וכשמתחיל עבדים היינו לפרעה מחזיר הקערה שבה המצות לפניו וקורא כל ההגדה וכשיגיע למצה זו צריך להגביה להראותה למסובין שתחבב המצוה עליהם (ויש להגביה מצה הפרוסה שהיא כלחם עוני) (מהרי"ו) וכן כשיגיע למרור זה וכשיגיע ללפיכך מגביה כל אחד כוסו בידו עד שחותם גאל ישראל. הגה:

ונוהגין לזרוק מעט מן הכוס באצבעו (דברי עצמו) כשמיגע לדם ואש ותמרות עשן וכן כשמזכיר המכות דצ"ך עד"ש באח"ב בכלל ובפרט הכל ט"ז פעמים (מהרי"ל). ויהיה הפת מגולה בשעה שאומר ההגדה עד לפיכך שאוחז הכוס בידו ואז יכסה הפת (אגור ובית יוסף):

סימן תעד – על כוס ב' אין מברכין, ובו סעיף אחד

א. שותה כוס שני ואין מברך עליו לא ברכה ראשונה ולא ברכה אחרונה שאין מברכין בורא פרי הגפן כי אם על כוס של קידוש ועל כוס של ברכת המזון ואין מברכין על הגפן כי אם אחר כוס רביעי. הגה: והמנהג בין האשכנזים לברך ברכה ראשונה על כל כוס וכוס אבל ברכה אחרונה אין מברכין רק אחר האחרון לבד וכן דעת רוב הגאונים:

סימן תעה – יתר דיני הסדר, ובו ז' סעיפים

א. יטול ידיו ויברך על נטילת ידים ויקח המצות כסדר שהניחם הפרוסה בין שתי השלימות ויאחזם בידו ויברך המוציא ועל אכילת מצה ואחר כך יבצע מהשלימה העליונה ומהפרוסה משתייהן ביחד ויטבלם במלח. הגה: ואין המנהג לטבל במלח בלילה ראשונה דפת נקי אין צריך מלח. ויאכלם בהסיבה ביחד כזית מכל אחד ואם אינו יכול לאכול כשני זיתים ביחד יאכל של המוציא תחלה ואחר כך של אכילת מצה ואחר כך יקח כזית מרור וישקענו כולו בחרושת ולא ישנה בתוכו שלא יתבטל טעם מרירתו ומטעם זה צריך לנער החרושת מעליו ויברך על אכילת מרור ויאכלנו בלא הסיבה ואחר כך נוטל מצה שלישית ובוצע ממנה וכורכה עם המרור וטובלה בחרושת. הגה: ויש אומרים דאין לטובלו וכן הוא במנהגים וכן ראיתי נוהגין. ואומר זכר למקדש כהלל ואוכלן ביחד בהסיבה ומשבירך על אכילת מצה לא יסיח בדבר שאינו מענין הסעודה עד שיאכל כריכה זו כדי שתעלה ברכת אכילת מצה וברכת אכילת מרור גם לכריכה זו:

ב. אם אין לו ירקות לטיבול ראשון אלא מרור יברך עליו בטיבול ראשון בורא פרי האדמה ועל אכילת מרור ובטיבול השני יטבלנו בחרושת ויאכלנו בלא ברכה:

ג. בלע מצה יצא אבל אם בלע מרור לא יצא דטעם מרור בעיניו וליכא ואפילו אם בלע מצה ומרור כאחד ידי מצה יצא ידי מרור לא יצא ואם כרכם בסיב ובלעו אף ידי מצה לא יצא לפי שאין דרך אכילה בכך:

ד. אכל מצה בלא כוונה כגון שאנסוהו נכרים או לסטים לאכול יצא ידי חובתו כיון שהוא יודע שהלילה פסח ושהוא חייב באכילת מצה אבל אם היה סבור שהוא חול או שאין זו מצה לא יצא:

ה. אכל כזית מצה והוא נכפה בעת שטותו ואחר כך נתרפא חייב לאכול אחר שנתרפא לפי שאותה אכילה היתה בשעה שהיה פטור מכל המצות:

ו. אכל כחצי זית וחזר ואכל כחצי זית יצא ובלבד שלא ישהה בין אכילה לחברתה יותר מכדי אכילת פרס (ועיין לקמן סימן תרי"ב סעיף ג')

ז. אין חיוב אכילת מצה אלא בלילה הראשון בלבד. הגה: ונהגו לעשות שלש מצות של סדר מעשרון זכר ללחמי תודה ועושים בהם סימן לידע איזה ראשונה או שניה או שלישית ומניחים הראשונה עליונה והשניה באמצע והשלישית בתחתונה לכריכה ואם שינה לא עיכב (טור בשם הרא"ש). ואופיין אותם גם כן כסדר (כל בו ואבודרהם) ואם נשברה אחת מהן לוקחין אותה לשניה דבלאו הכי פורסין אותה (אגור). ואף בלילה הראשון יוצא בכזית (ושיעור כזית עיין לקמן סימן תפ"ו):

סימן תעו – מנהג אכילת צלי בליל פסח, ובו ב' סעיפים

א. מקום שנהגו לאכול צלי בלילי פסחים פסחים אוכלים מקום שנהגו שלא לאכול אין אוכלין גזירה שמא יאמרו בשר פסח הוא ובכל מקום אסור לאכול שה צלוי כולו כאחד בלילה זה מפני שנראה כאוכל קדשים בחוץ ואם היה מחותך או שחסר ממנו אבר או שלק בו אבר והוא מחובר הרי זה מותר במקום שנהגו. הגה: ולא יאכל ולא ישתה הרבה יותר מדאי שלא יאכל האפיקומן על אכילה גסה או ישתכר וישן מיד (מהרי"ל):

ב. אפילו בשר עגל ועוף כל דבר שטעון שחיטה אסור לאכול צלי במקום שנהגו שלא לאכול צלי. הגה: נוהגים בקצת מקומות לאכול בסעודה ביצים זכר לאבילות ונראה לי הטעם משום שליל תשעה באב

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לקל תחודש. שמונה עמודים ליום. כף יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בכתבי פנסיות ובכתבי מדרשות. ובשמחות. ויזכה לתפארת וידידים. ויזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "התורה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים כעבד – עמוד ב זוכה לבנים צדיקים!

נקבע בליל פסח ועוד זכר לחורבן שהיו מקריבין קרבן פסח ויש נוהגין שלא לאכול שום טבול בלילה רק ב' טיבולים שעושים בסדר (מהרי"ל):

סימן תעז – דיני אכילת האפיקומן, ובו ב' סעיפים

א. לאחר גמר כל הסעודה אוכלים ממצה השמורה תחת המפה כזית כל אחד זכר לפסח הנאכל על השובע ויאכלנו בהסיבה ולא יברך עליו ויהא זהיר לאכלו קודם הצות (ויקדים עצמו שגם ההלל יקרא קודם הצות) (ר"ן פרק ערבי פסחים וסוף פרק ב' דמגילה):

ב. אם שכח ולא אכל אפיקומן ולא נזכר עד שנטל ידיו או שאמר הב לך ונברך אוכל אפיקומן בלא ברכת המוציא ואם לא נזכר עד שבירך ברכת המזון אם נזכר קודם שבירך בורא פרי הגפן יטול ידיו ויברך המוציא ויאכל האפיקומן (ויחזור ויברך ברכת המזון ויברך בורא פרי הגפן וישתה הכוס) (בית יוסף) ואם לא נזכר עד אחר שבירך בורא פרי הגפן לא יאכל האפיקומן ויסמוך על מצה שאכל בתוך הסעודה שכולן שמורות הן משעת לישא אבל במקום שנהגו לעשות שימור למצת מצוה משעת קצירה אפילו לא נזכר עד אחר ההלל יטול ידיו ויברך המוציא ויאכל האפיקומן. הגה: ויחזור ויברך על הכוס ואין לחוש במה שמוסיף על הכוסות (תשובת הרא"ש כלל כ"ד). ואם נאבד האפיקומן יאכל כזית אחד ממצה שמורה אחרת (רוקח):

סימן תעח – שלא לאכול אחר אכילת האפיקומן, ובו ב' סעיפים

א. אחר אפיקומן אין לאכול שום דבר. הגה: ולא יאכלנו בשני מקומות דלא עדיף מאילו הפסיק בשינה דאסור לאכלו משום דהוי כשני מקומות (טור):

ב. מי שישן בתוך הסעודה והקיץ אינו חוזר לאכול. בני חבורה שישנו מקצתן בתוך הסעודה חוזרים ואוכלים נרדמו כלם ונעורו לא יאכלו נתנמנמו כלם יאכלו. הגה: וכל זה אינו אלא שישנו לאחר שהתחילו לאכול האפיקומן אבל שינה קודם לזה לא הוי הפסק (טור ורבינו ירוחם):

סימן תעט – ברכת המזון על כוס שלישי, ובו סעיף אחד

א. אחר כך מוזגין לו כוס שלישי ומברך עליו ברכת המזון ובורא פרי הגפן ושותהו בהסיבה ולא יברך אחריו ולא

ישתה יין בינו לכוס רביעי. הגה: מיהו מכוס שלישי יכול לשתות כמה פעמים והכל מחשב שתייה אחת אף על גב דהפסיק בינתים (מהרי"ל ומהר"י ותשב"ץ). מצוה לחזור אחר זימון. הגה: והגדול שבתן אומר הודו ואנא והאחרים עונין אחריו (כל בו). והגדול יכול ליתן לקטן רשות (מהרי"ל). ויכול לצרף לזימון לענין הלל אף על גב שלא אכל עמהם ונהגו שבעל הבית מברך ברכת המזון בליל פסח שנאמר טוב עין הוא יבורך והוא מיקרי טוב עין שאמר כל דכפין ייתי ויכול וכו':

סימן תפ – סדר כוס רביעי, ובו סעיף אחד

א. מתחיל לא לנו וגומר עליו את ההלל ואינו אומר יהללך אלא אומר אחר גמר ההלל הלל הגדול שהוא מהודו לה' עד על נהרות בבל שהם כ"ו כי לעולם חסדו ואחר כך אומר נשמת כל חי וישתבח עד מעולם ועד עולם אתה אל ואז יאמר יהללך עד מלך מהולל בתשבחות ושותהו בהסיבה בלא ברכה תחלה (וכבר נתבאר לעיל סימן תע"ד דאנו נוהגין לברך) ומברך אחריו על הגפן ואם שותהו בלא הסיבה צריך לשתות פעם אחרת בהסיבה (ועיין לעיל סימן תע"ב סעיף ז') ומברך לפני בורא פרי הגפן לפי שהסיח דעתו מלשתות עוד. הגה: ויש אומרים שיש לומר שפוך חמתך וכו' קודם לא לנו (ר"ן פרק ערבי פסחים) ולפתוח הפתח כדי לזכור שהוא ליל שמורים ובזכות אמונה זו יבא משיח וישפוך חמתו על העכו"ם (מהרי"ב) וכן נוהגים ויכול לגמור הלל אף שלא במקום סעודה (רמב"ם והמגיד פרק ח')

סימן תפא – שלא לשתות אחר ארבע כוסות, ובו ב' סעיפים

א. אחר ארבע כוסות אינו רשאי לשתות יין אלא מים. הגה: וכל המשקים דינן כיון (בית יוסף). ומי שהוא איסטניס או תאב הרבה לשתות יכול לשתות כוס חמישי ויאמר עליו הלל הגדול (מרדכי):

ב. חייב אדם לעסוק בהלכות הפסח וביציאת מצרים ולספר בניסים ובנפלאות שעשה הקדוש ברוך הוא לאבותינו עד שתחטפנו שינה. הגה: וכל דין ליל ראשון יש גם כן בליל שני (אגור). ונוהגים שלא לקרות על מטתו רק פרשת שמע ולא שאר דברים שקורין בשאר לילות כדי להגן כי ליל שמורים הוא מן המזיקין:

סימן תפב – מי שאין לו מצה שמורה, ובו סעיף אחד

א. מי שאין לו מצה משומרת אלא כזית מברך על אכילת מרור ואוכל וכשגומר סעודתו ממצה שאינה משומרת מברך על אכילת מצה ואוכל אותו כזית ואינו טועם אחריו כלום. הגה: ומי שאין לו ב' הלילות רק ג' מצות יברך ליל ראשון המוציא ועל אכילת מצה וכן הכריכה הכל מן הפרוסה ושתי השלימות לליל ב' (אבודרהם בשם אבן ירמיה):

סימן תפג – דין מי שאין לו יין, ובו סעיף אחד

א. מי שאין לו יין בליל פסח מקדש על הפת שמברך המוציא ובוצע ומניח ידיו עליו עד שגומר הקידוש ומברך על אכילת מצה ואוכל ואחר כך אוכל שאר ירקות ומסלק השלחן ואומר מה נשתנה וכל ההגדה עד גאל ישראל ומברך על המרור ואוכל ואחר כך כורך מצה ומרור ואוכל. הגה: בלא ברכה. ובמקומות שנוהגים לשתות משקה הנעשה מדבש שקורין מע"ד יכול ליקח אותו משקה לארבע כוסות אם אין לו יין (מהרי"ל). ויש אומרים שאין עושים קידוש על שאר משקין כמו שנתבאר לעיל סימן ער"ב סעיף ט'. ולי נראה דלענין ד' כוסות יש לסמוך אמאן דאמר דמקדשין על שאר משקין אם הוא חמר מדינה כמו שנתבאר לעיל סימן ער"ב:

סימן תפד – דין מי שרוצה לעשות הסדר בהרבה בתיים, ובו סעיף אחד

א. מאן דבעי לברוכי בתי או בתלתא בתי מברך ברישא בביתיה ואכיל כל מאי דצריך ומברך ברכת המזון והדר מברך לכל חד וחד בביתיה ושתי אינהו ושתו אינהו כסא דקידושא ודאגדתא ואכלי ירקי ואכלו ירקי ומצה ואיהו לא אכיל ושתי בהדיהו ושביק להו למגמר סעודתייהו ומברכי אינהו ברכת המזון ואי לא ידעי יקרא מלה במלה והדר אזיל לביתא אחרינא ועביד הכי והדר אזיל לביתיה וגמר הלילא ושתו כסא ושתי כסא דהלילא ואי בעי לאקדומי להנך בתי ברישא בריך להו ולא אכיל ולא טעים והדר אזיל לביתיה ומקדש ואם ירצה יגמור הכל בביתו ואחר כך ילך ואחר כך ילך לקדש בבתים האחרים ולא יאכל וישתה עמהם:

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לפי החודש. שמונה עמודים ליום. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדוש. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בתי פנסיות ובתי מדרשות. ובשמחות. ויזכה החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הש"ס" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים יזכה ל"עמוד ג" – עמוד ג" זוכה לפנים צדיקים!

סימן תפח – דין מי שנשבע שלא לאכול מצה, ובו סעיף אחד

א. אמר שבועה שלא אוכל מצה סתם אסור לאכול מצה בליל פסח אמר שבועה שלא אוכל מצה בליל פסח לוקה ואוכל מצה בליל פסח:

סימן תפו – שיעור כזית, ובו סעיף אחד

א. שיעור כזית יש אומרים דהוי כחצי ביצה. הגה: ויאכלנו ביחד ולא מעט מעט וביורות צריך למעך חלל האויר שבין הירק ולשער שיעור הכזית ביורות עצמן ולא באויר שביניהם:

סימן תפז – סדר תפלת ערבית של פסח, ובו ד' סעיפים

א. ערבית סדר היום ערבית ושחרית ומנחה אומר ג' ראשונות וג' אחרונות שלש ראשונות ושלש אחרונות וקדושת היום באמצע אתה בחרתנו וכו' ותתן לנו ה' אלהינו את יום חג המצות הזה את יום טוב מקרא קדש הזה (ועיין לקמן סימן ת"צ סעיף ג') זמן חירותינו יעלה ויבא והשיאנו וחותם מקדש ישראל והזמנים ואם אמר מקדש השבת וחזר בו תוך כדי דיבור יצא אחרי שהוא יודע שהוא יום טוב ואם חל בשבת אומר את יום המנוח הזה ואת יום חג המצות הזה וחותם מקדש השבת וישראל והזמנים ואין אומרים ברכה מעין שבע:

ב. אין שליח צבור מקדש בבית הכנסת:

ג. שכח לומר אתה בחרתנו ואמר יעלה ויבא יצא. הגה: ואפילו היה שבת אם הזכיר ביעלה ויבא יצא (בית יוסף בשם אורחות חיים). ואם אמר אתה בחרתנו והזכיר בו שבת אפילו הכי צריך לחזור ולהזכירו ביעלה ויבא (תשובת מהרי"ל) מיהו אם לא הזכירו ביעלה ויבא אין צריך לחזור (בית יוסף). ושליח ציבור ששכח להזכיר של יום טוב בשחרית עיין לעיל סימן קכ"ו:

ד. בליל ראשון של פסח גומרין ההלל בצבור בנעימה בברכה תחלה וסוף וכן בליל שני של שני ימים טובים של גליות. הגה: וכל זה אין אנו נוהגים כן כי אין אנו אומרים בלילה בבית הכנסת ההלל כלל:

סימן תפח – סדר תפלת שחרית של פסח, ובו ג' סעיפים

א. שחרית נכנסים לבית הכנסת וקורים הזמירות של שבת ומתפללין תפלת שחרית וגומרין ההלל (ומברכין לקרות ההלל). ואין מפסיקין בו אלא כדרך

שאמרו בקריאת שמע באמצע הפרק שואל בשלום אביו או רבו ומשיב שלום לאדם נכבד שנתן לו שלום ובין הפרקים שואל בשלום אדם נכבד ומשיב שלום לכל אדם. הגה: (ורוקא בב' ימים הראשונים שגומרים בהם ההלל דינא הכי לענין הפסקה אבל בימים שאין גומרין עיין לעיל סימן תכ"ב סעיף ד'). ואם פסק באמצע ושהה אפילו כדי לגמור את כולו אינו צריך לחזור אלא למקום שפסק:

ב. בהלל אפילו עשרה קורין כאחד:

ג. מוציאין שני ספרים וקורין בראשון חמשה גברי (ואם מוסיפין ביום טוב עיין לעיל ריש סימן רפ"ב) בפרשת בא מן משכו עד מארץ מצרים על צבאותם ומפטיר קורא בשני בפרשת פינחס ובחודש הראשון ומפטיר ביהושע בעת ההיא ומתפללין תפלת מוסף ואין מזכירין גשם מכאן ואילך (ועיין לעיל סימן קי"ד סעיף ג') וכן פוסקים משם ואילך מלשואל בברכת השנים. הגה: ונוהגין לומר בכל יום טוב בתפלת מוסף פסוקי מוסף היום אחר שאמר על ידי משה עבדך כאמור:

סימן תפט – סדר תפלת ליל שני של פסח, וספירת העומר, ובו י' סעיפים

א. בליל שני אחר תפלת ערבית מתחילין לספור העומר ואם שכח לספור בתחלת הלילה הולך וסופר כל הלילה ומצוה על כל אחד לספור לעצמו וצריך לספור מעומד ולברך תחלה וסופר הימים והשבועות כיצד ביום הראשון אומר היום יום אחד (בעומר) עד שמגיע לשבעה ימים ואז יאמר היום שבעה ימים שהם שבוע אחד (בעומר) וביום שמיני יאמר היום שמונה ימים שהם שבוע אחד ויום אחד (בעומר) וכן עד שיגיע לארבעה עשר יאמר היום ארבעה עשר ימים שהם שני שבועות (בעומר) ועל דרך זה מונה והולך עד מ"ט יום:

ב. אם טעו ביום המעונן ובירכו על ספירת העומר חוזרים לספור כשתחשך והמדקדקים אינם סופרים עד צאת הכוכבים וכן ראוי לעשות:

ג. המתפלל עם הצבור מבעוד יום מונה עמהם בלא ברכה ואם יזכור בלילה יברך ויספור. הגה: ואפילו ענה אמן על ברכת הקהל אם היה דעתו שלא לצאת יחזור ויברך ויספור בלילה (בית יוסף בשם רשב"א):

ד. מי ששואל אותו חבירו בין השמשות כמה ימי הספירה בזה הלילה יאמר לו אתמול היה כך וכך שאם יאמר לו היום כך וכך אינו יכול לחזור ולמנות בברכה אבל קודם בין השמשות כיון שאינו זמן ספירה אין בכך כלום. הגה: וכשהגיע הזמן אסורים לאכול עד שיספור ואפילו התחיל לאכול פוסק וסופר מיהו אם התחיל לאכול קודם שהגיע הזמן אינו צריך להפסיק אלא גומר אכילתו וסופר אחר כך (דברי עצמו למאן דאמר ספירה בזמן הזה דאורייתא):

ה. אם אינו יודע החשבון ופתח אדעתא דלסיים כמו שישמע מחבירו ושתק עד ששמע מחבירו וסיים כמוהו יצא:

ו. אם פתח ואמר ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אדעתא דלימא היום ד' שהוא סבור שהם ד' ונזכר וסיים בה' והם ה' או איפכא שהם ד' ופתח אדעתא דלימא ארבעה וטעה וסיים בה' אינו חוזר ומברך:

ז. שכח ולא בירך כל הלילה יספור ביום בלא ברכה:

ח. אם שכח לברך באחד מהימים בין יום ראשון בין משאר ימים סופר בשאר ימים בלא ברכה אבל אם הוא מסופק אם דילג יום אחד ולא ספר יספור בשאר ימים בברכה:

ט. ליל שבת וליל יום טוב מברכים וסופרים אחר קידוש בבית הכנסת ובמוצאי שבת ויום טוב קודם הבדלה אחר קדיש תתקבל וכשחל יום טוב האחרון של פסח במוצאי שבת דאז אומר קידוש והבדלה בפעם אחת יש לספור קודם שמברכין על הכוס בבית הכנסת. הגה: ואם אין לו יין וצריך לקדש יקנה"ו עיין לעיל סימן רצ"ו:

י. אסור לאכול חדש אף בזמן הזה בין לחם בין קלי בין כרמל עד תחלת ליל י"ח בניסן ובארץ ישראל עד תחלת ליל י"ז בניסן:

סימן תצ – סדר תפלת יום שני, ותפלת חולו של מועד, ובו ט' סעיפים

א. ביום שני קורין בפרשת אמור שור או כשב עד סוף הענין ומפטיר קורא כמו ביום ראשון ומפטיר במלכים בפסח דיאשיהו מוישלח המלך עד ואחריו לא קם כמוהו:

ב. יום ג' שהוא חולו של מועד ערבית ושחרית ומנחה מתפלל כדרכו ואומר

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לפי החודש. שמונה עמודים ימים. כף יגמור פל אורח חיים מדי חודש בתדוש. ויזכה לתינת "בן עולם הבא". נא לפרסם בכתבי פנסיות ובכתבי מדרשות. ובשמות. ויזכה החברים וידידים. לזכות את הרבים לתינת "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הש"ס" בכל יום. שהוא "תורה לשמחה!" וכל המזכה את הרבים כעב לחדש – עמוד ד זוכה לבנים צדיקים!

יעלה ויבא בעבודה ואם לא אמרו מחזירין אותו וכן מזכירו בברכת המזון ואם לא אמרו אין מחזירין אותו ובמוסף מתפלל כדרך שמתפלל במוסף של יום טוב. הגה: אלא כשמגיע לעל ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור ואמר והקרבתם עולה וגו' עד ושני תמידין כהלכתן (טור):

ג. נוהגים שביום טוב אומר את יום טוב מקרא קדש הזה ובחולו של מועד אומר את יום מקרא קודש הזה. (ואנו אין נוהגין לומר מקרא קדש כלל לא ביום טוב ולא בחול המועד) (טור):

ד. כל הימים של חולו של מועד ושני ימים אחרונים של יום טוב קורין ההלל בדילוג כמו בראש חודש:

ה. סימן הפרשיות של שמונת ימי הפסח משך תורא קדש בכספא פסל במדברא שלח בוכרא וזה הסדר לא ישתנה כי אם כשחל פסח ביום ה' שביום שלישי שהוא שבת קורא ראה אתה אומר אלי שהוא פסל וביום א' ב' ג' קורין קדש בכספא במדברא:

ו. בכל ימי חול המועד ושני ימים טובים אחרונים קורים (הרביעי) בספר שני בקרבנות המוספין שבפינחס ומתחיל והקרבתם עד סוף פיסקא:

ז. כליל יום טוב האחרון מקדשין על היין ואין אומרים זמן. הגה: ואומרים בתפלה ובקידוש זמן חירותינו כמו ביום טוב ראשון (מהרי"ל ומנהגים):

ח. מפטירין ביום שביעי וידבר דוד וביום השמיני עוד היום בנוב לעמוד:

ט. שבת שחל בחול המועד ערבית שחרית ומנחה מתפלל כדרכו של שבת ואומר יעלה ויבא בעבודה ובמוסף אומר סדר מוסף יום חול המועד אלא שמזכיר של שבת ואומר ותתן לנו את יום המנוח הזה ויום חג המצות הזה וכן אומר את מוספי יום המנוח הזה ויום חג המצות הזה וחותם מקדש השבת וישראל והזמנים ומפטירין היתה עלי. הגה: ואין מזכירין בברכת ההפטורה לפסח לא באמצע ולא בחתימה ונוהגין לומר שיר השירים בשבת של חול המועד ואם שבת ביום טוב האחרון אומרים אותו באותו שבת וכן הדין בסוכות עם קהלת ונוהגין לומר רות בשבועות (אבודרהם). והעם נהגו שלא לברך עליהם על מקרא מגילה ולא על מקרא כתובים:

סימן תצא – סדר הבדלה במוצאי יום טוב, ובו ב' סעיפים

א. במוצאי יום טוב בין במוצאי יום טוב לחול בין במוצאי יום טוב לחולו של מועד מבדיל בתפלה כמו במוצאי שבת אלא שאינו מברך לא על הנר ולא על הבשמים:

ב. יום טוב שחל להיות במוצאי שבת אומר באתה בחרתנו ותודיענו:

סימן תצב – דין תענית שני וחמישי ושני אחר המועדים, ובו סעיף אחד

א. יש נוהגים להתענות שני וחמישי ושני אחר הפסח וכן אחר חג הסוכות וממתינים עד שיעבור כל חדש ניסן ותשרי ואז מתענים. הגה: מיד שני וחמישי ושני שאפשר להתענות (דברי עצמו). ובאשכנז וצרפת נהגו להתענות ועושין אותו כמו תענית צבור לקרות ויחל (טור):

סימן תצג – דינים הנוהגים בימי העומר, ובו ד' סעיפים

א. נוהגים שלא לישא אשה בין פסח לעצרת עד ל"ג לעומר מפני שבאותו זמן מתו תלמידי רבי עקיבא אבל לארס ולקדש שפיר דמי ונשואין נמי מי שקפץ וכנס אין עונשין אותו. הגה: מיהו מל"ג בעומר ואילך הכל שרי (אבודרהם ובית יוסף ומנהגים):

ב. נוהגים שלא להסתפר עד ל"ג לעומר שאומרים שאז פסקו מלמות ואין להסתפר עד יום ל"ד בבוקר אלא אם כן חל יום ל"ג ערב שבת שאז מסתפרין בו מפני כבוד השבת. הגה: ובמדינות אלו אין נוהגין כדבריו אלא מסתפרין ביום ל"ג ומרבים בו קצת שמחה ואין אומרים בו תחנון (מהרי"ל ומנהגים). ואין להסתפר עד ל"ג בעצמו ולא מבערב (מהרי"ל). מיהו אם חל ביום ראשון נוהגין להסתפר ביום ו' לכבוד שבת (מהרי"ל). ומי שהוא בעל ברית או מל בנו מותר להסתפר בספירה לכבוד המילה (הגהות מנהגים):

ג. יש נוהגים להסתפר בראש חדש אייר וטעות הוא בידם. הגה: מיהו בהרבה מקומות נוהגים להסתפר עד ראש חדש אייר ואותן לא יסתפרו מל"ג בעומר ואילך אף על פי שמותר להסתפר כל"ג בעומר בעצמו. ואותן מקומות שנוהגין להסתפר מל"ג בעומר ואילך לא יסתפרו כלל אחר פסח עד ל"ג בעומר. ולא ינהגו בעיר אחת מקצת מנהג זה

ומקצת מנהג זה משום לא תתגודדו וכל שכן שאין לנהוג היתר בשתייהן (דברי עצמו):

ד. נהגו הנשים שלא לעשות מלאכה מפסח ועד עצרת משקיעת החמה ואילך:

סימן תצד – סדר תפלת חג השבועות, ובו ג' סעיפים

א. ביום חמישים לספירת העומר הוא חג השבועות וסדר התפלה כמו ביום טוב של פסח אלא שאומרים את יום חג השבועות הזה זמן מתן תורתנו וגומרים ההלל ומוציאין שני ספרים וקורין בראשון חמשה מבחדש השלישי עד סוף הסדר ומפטיר קורא בשני וביום הבכורים ומפטיר במרכבה דיחזקאל ומסיים בפסוק ותשאני רוח:

ב. ביום השני קורים בפרשה כל הבכור עד סוף הסדרא ומפטיר קורא כמו אתמול ומפטיר בחבקוק מן וה' בהיכל קדשו עד למנצח בנגינותי:

ג. אסור להתענות במוצאי חג השבועות. הגה: ואין אומרים תחנון מתחלת ראש חדש סיון עד ח' בו דהיינו אחר אסרו חג (הגהות מיימוני הלכות תפלה ומנהגים). ונוהגין לשטוח עשבים בשבועות בבית הכנסת והבתים זכר לשמחת מתן תורה ונוהגין בכמה מקומות לאכול מאכלי חלב ביום ראשון של שבועות: ונראה לי הטעם שהוא כמו השני תבשילין שלוקחים בליל פסח זכר לפסח וזכר לחגיגה כן אוכלים מאכל חלב ואחר כך מאכל בשר וצריכין להביא עמהם ב' לחם על השלחן שהוא במקום המזבח ויש בזה זכרון לב' הלחם שהיו מקריבין ביום הבכורים:

הלכות יום טוב

סימן תצה – איזה מלאכות אסורים ביום טוב, ובו ד' סעיפים

א. כל מלאכה האסורה בשבת אסורה ביום טוב חוץ ממלאכת אוכל נפש וחוי' מהוצאה והבערה וכן מכשירי אוכל נפש שלא היה אפשר לעשותם מאתמול. הגה: ויש מחמירין אפילו באוכל נפש עצמו כל שאינו מפיג טעם כלל אם עשאו מערב יום טוב (אור זרוע ומהרי"ל). מיהו אם לא עשאו מערב יום טוב ויש בו צורך יום טוב מותר לעשותו על ידי שינוי (סמ"ג ור"ן):

ב. קצירה וטחינה ובצירה וסחיטה וצידה אף על פי שהם מלאכת אוכל נפש אסרום חכמים:

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף או"ח חיים מחולק ל'חודש' שמונה עמודים ליום. כף יגמור פל או"ח חיים מדי חודש בתדשו. ונו"ק ל'היות' כן עולם הבא. נא לפרקם גפתי פנסיות ובקפתי מדרשות. ובשמחות. וי"ק ל'חכמים וידידים. לזכות את הרבים ל'היות' כן עולם הבא' על ידי לימוד 'הלכה' ככל יום. שהוא 'תורה לשמה'!

זכר המזכה את הרבים כ"ב לחודש – עמוד ה

זוכה ל'פנים צדיקים'!

ג. אין מוציאים משא על הבהמה ביום טוב:
 ד. מוקצה אף על פי שמותר בשבת החמירו בו ביום טוב ואסרוהו. הגה: ויש מתירין מוקצה אפילו ביום טוב (טור בשם פוסקים) אבל נולד אסור לדבריהם אפילו בשבת וכל מוקצה שאינו בעלי חיים כגון אוצר של פירות ועצים סגי כשיאמר מכאן אני נוטל ואין צריך שירשום (רבינו ירוחם נתיב ד' חלק ג'). ומותר להכין מיום טוב ראשון לשני בב' ימים של גליות (כל בו). ועיין לעיל סימן ש"י כל דיני מוקצה:

סימן תצו – דיני יום טוב שני של גלויות, ובו ג' סעיפים

א. בגליות שעושין שני ימים טובים מספק כל מה שאסור בראשון אסור בשני ומנדין למי שמזלזל בו ואם הוא צורבא דרבנן אין מחמירין לנדונו אלא מלקין אותו:

ב. אין חילוק בין ראשון לשני אלא לענין מת וכן לכחול את העיין. הגה: או שאר חולי שאין בו סכנה (ר"ן פרק אין צדין). אף על פי שאסור בראשון אלא על ידי נכרי אם אין בו סכנה בשני מותר אפילו על ידי ישראל חוץ מיום טוב שני של ראש השנה דשני ימים קדושה אחת אריכתא הן. הגה: ודוקא שבות דרבנן דומיא דמכחל עינא אבל אב מלאכה אסור לישראל לעשותו אפילו ביום טוב שני (ר"ן פרק אין צדין והמגיד פרק ד):

ג. בני ארץ ישראל שבאו להוציא לארץ אסורים לעשות מלאכה ביום טוב שני בישוב אפילו דעתו לחזור וכל זמן שלא הגיע לישוב אפילו אין דעתו לחזור מותר לפי שעדיין לא הוקבע להיות כמותן אבל אם הגיע לישוב ואין דעתו לחזור נעשה כמותן ואסור בין במדבר בין בישוב וכל חוץ לתחום אין נותנין עליו חומרי מקום שהלך לשם:

סימן תצו – דיני הכנה ביום טוב, ובו י"ז סעיפים

א. אין צדין דגים מן הביכרים. הגה: אפילו במקום שאינם מחוסרים צידה לפי שהביכר רחב הרבה והדגים נשמטים אילך ואילך (המגיד פרק ב'):

ב. דגים ועופות וחיה שהם מוקצה אין משקיין אותם ביום טוב ואין נותנים לפניהם מזונות שמא יבא ליקח מהם וכל מה שאסור לאכלו או להשתמש בו מפני שהוא מוקצה אסור לטלטלו:

ג. אפילו ספק צידה אסור כגון מצודות חיה דגים ועופות שהיו פרושות מערב יום טוב ולמחר מוצא בהם אסורים אלא אם כן ידוע שניצודו מבעוד יום ואם מצא המצודות מקולקלות מבערב יום טוב בידוע שמערב יום טוב ניצודו:

ד. ספק מוכן מותר ביום טוב שני משום דהוי ספק ספיא:

ה. אם סכר אמת המים בכניסה וביציאה מערב יום טוב מותר ליקח ממנה דגים ביום טוב דהוה ליה ניצודין ועומדין (מאחר שאמת המים היא צרה ואינן יכולים להשטט) (המגיד פרק א'):

ו. אווזים ותרנגולים ויונים שבבית או שבחצר העומדים לאכילה מותר לצודן ואין צריכים זימון:

ז. שאר כל חיה ועוף שמחוסרים צידה שצריך לומר הבא מצודה ונצודנו אסור לצודן וליתן לפניהם מזונות וכל שאין מחוסרים צידה מותר לצודם וליתן לפניהם מזונות:

ח. איל וצבי שקננו בפרדס וילדו בו עפרים ועדיין הם קטנים שאין צריכים צידה מותרים בלא זימון ודוקא בפרדס הסמוך לעיר בתוך שבעים אמה דדעתיה עליהו והאם אפילו זימון אין מועיל לה כיון שמחוסרת צידה:

ט. יוני שובך ויוני עלייה וצפרים שקננו בטפוחים (פירוש כלי חרס הבנויים בכותלים לקנן בהם העופות) אסור לצודן לפיכך אין זימון מועיל להם והני מילי בגדולים אבל בקטנים שאינם מפריחים מותר לצודן אבל זימון צריכים:

י. כיצד הוא הזימון אומר זה וזה אני נוטל למחר ואין צריך לנענעם אבל באומר מכאן אני נוטל למחר לא סגי:

יא. אם זימן כל השובך ואינו צריך אלא לזוג אינו מועיל. הגה: ואם הוא אפשר שיצטרך כל השובך יכול להזמין כל השובך ולמחר נוטל מה שצריך (רבינו ירוחם והגהות אשרי פרק קמא דביצה):

יב. זימן שנים ומצא שלשה או זימן שחורים ולבנים בקינים המובדלים במחיצה ומצא שחורים במקום לבנים ולבנים במקום שחורים אסורין אלא אם כן מכירן:

יג. זימן שלשה ומצא שנים מותרים. (ואפילו היו מקושרים ביחד מנתחי מהרדי) (בית יוסף):

יד. זימן בתוך הקן ומצא לפני הקן אסורים ואם אין סביבותיהם קן אחר הרי אלו מותרים והני מילי במדדין אבל אם הם מפריחין אסורים ואפילו יש קן אחר בתוך נ' אמה אם הוא בקרן זוית שאינו יכול לראותו מקן זה כיון שאינם מפריחין אלא מדדין משום דכל היכא דמדדה ולא הדר חזי לקניה לא מדדה (ואם הזמין תוך הקן ומצא על פתח הקן מותרים) (אור זרוע):

טו. אינו יהודי שהביא דורון לישראל ביום טוב בני יונה קטנים משוככות שיש לו בעיר כיון שאין צריכים צידה מותרים:

טז. השוחט בהמה ביום טוב טוב לו שלא יבדוק עד שיפשיט שאם תמצא טריפה לא יהא רשאי להפשיטה:

יז. אם נמצאת טריפה אסור לטלטלה אבל מותר למוכרה לנכרי כדרך שהתירו מכירה לישראל שלא ישקול ולא יזכיר סכום דמים ואם אינו מאמינו יקח ממנו משכון:

סימן תצח – דיני שחיטה ביום טוב, ובו כ' סעיפים

א. אין מראין סכין לחכם ביום טוב לראות אם הוא ראוי לשחוט בו שמא תהיה פגומה ויאמר לו אסור לשחוט בה מפני פגומתה וילך ויחדדנה במשחזת וחכם שראה סכין לעצמו יכול להשאילו לאחרים. הגה: ועכשיו בזמן הזה שכל שוחט רואה סכין בעצמו כל הרוצה לשחוט ביום טוב יבדוק סכינו מערב יום טוב ולא ביום טוב שמא ישחיתו (דברי עצמו ומהר"ל והגהות שחיטה) מיהו אם לא בדקו מערב יום טוב והוא שעת הדחק יכול לבדוק ביום טוב (שחיטת ישנים):

ב. יכול להוליך סכין והבהמה אצל טבח לשחוט ואפילו גדי קטן שצריך להוליכו על כתפו ואף על פי שהיה אפשר להוליכה מאתמול (והוא הדין שהטבח יכול להוליך הסכין אצל הבהמה) (בית יוסף):

ג. בהמות שיוצאות ורועות חוץ לתחום ובאות ולנות בתוך התחום הרי אלו מוכנות ולוקחין מהן ושוחטין אותן ביום טוב אבל הרועות והלנות חוץ לתחום אם באו ביום טוב אין שוחטין אותן ביום טוב מפני שהן מוקצין ואין דעת אנשי העיר עליהן והני מילי בבהמות ישראל אבל של נכרי לית בהו משום מוקצה דאין האיננו יהודי צריך הכן אלא אם כן

הנה מוקצה פאן ספר שולחן ערוך אורח חיים מחולק לפרקי החודש. שמונה עמודים ימים. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בחדשו. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בכתבי פנסיות ובכתבי מדעיות. ובשמחות. ויזכה החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "השקפה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה"!
זכר המזכה את הרבים כ"ב לחודש – עמוד 10

באו בשביל ישראל שאז אסור לפיכך נכרי שהביא בהמה במקולין (פירוש מקום ששם שוחטים הבהמות) אם ידוע שלנות חוץ לתחום אסורות ואם ספק מותרות אפילו באו לצורך ישראל שהמוקצה הולכים בספיקו להקל ואם הביאם לצורך הנכרי או אפילו סתם בעיר שרובה נכרים מותר שכל המביא לצורך הרוב מביא:

ד. בהמות הידועות ללון חוץ לתחום ונמצאו בעיר ביום שני אני אומר שמא מבערב הכניסן וחוץ לחומה לנו ומותרות וכל שכן השחוטות בבוקר שחזקה מבערב הכניסן לתוך התחום:

ה. עגל שנולד ביום טוב מותר לשחטו אם האם עומדת לאכילה והוא דקים ליה בגויה שכלו לו חדשיו. הגה: ובעינין גם כן שהפריס על גבי קרקע (טור והרא"ש) דחיישינן שמא יראה בו ריעותא באיברים הפנימיים ונמצא שחט ביום טוב שלא לצורך כן נראה לי מדברי הרא"ש והטור. ואם היו שבת ויום טוב סמוכים זה לזה נולד בזה מותר בזה:

ו. בהמה מסוכנת שירא שמא תמות והוא אכל כבר ואין צריך לה אסור לשחטה אלא אם כן יש שהות ביום כדי לאכול ממנה כזית צלי מבעוד יום (ואפילו אין שהות לנתחה ולבדקה תחלה) (טור). וכשיש שהות ביום ושחטה אינו נוטל עורה אלא אם כן שייר ממנו אבר אחד ומביאו עמו. הגה: ויש אומרים דאין להפשיטה כלל אלא אם כן שחטה לצורך יום טוב וכך ראוי להורות (הגהות אלפסי פרק אין צדין):

ז. אם שחט בהמה בשדה לא יביאנה במוט או במוטה כדרך שעושה בחול אלא יביאנה בידו איברים איברים:

ח. עוף שנדרס ברגלים ויש לחוש שנתרסקו איבריו ולכן צריך שהייה מעת לעת ובדיקה אחר שהיטה מותר לשחטו ביום טוב ולא חיישינן שמא ימצא טריפה אף על גב דאתיליד ביה ריעותא:

ט. בכור בזמן הזה שאינו יכול לשחטו בלא מום אין חכם יכול לראותו ביום טוב אם יש בו מום ואפילו אם עבר וראהו ומצא שיש בו מום אינו יכול לשחטו אבל אם נולד במומו ועבר וראהו נשחט על פיו ואם ראה המום מערב יום טוב וראה שהוא מום שראוי לישחט עליו יכול לחקור עליו ביום טוב אם נפל בו המום

מאליו ומתירו. הגה: ואם נפל בכור לבור אסור להעלותו דהא אינו ראוי לשחטו אלא עושה לו פרנסה במקומו (רמב"ם פרק ב'):

י. אותו ואת בנו שנפלו לבור מעלה את הראשון על מנת לשחטו ואינו שוחטו וחוזר ומערים ומעלה את השני רצה זה שוחט רצה זה שוחט:

יא. בהמה חציה של נכרי וחציה של ישראל יכולים לשחטה ביום טוב ואפילו יש להם שתיים יכול לשחוט שתיהן:

יב. השוחט בהמה ביום טוב אינו רשאי לתלוש הצמר לעשות מקום לסכין אלא מפנהו (בידו, בית יוסף) ומושכו אילך ואילך ואם נתלש נתלש:

יג. השוחט את העוף לא ימרוט את הנוצה כדי לעשות מקום לסכין:

יד. לא ישחוט אדם חיה ועוף ביום טוב אלא אם כן יש לו עפר מוכן מבעוד יום ואם עבר ושחט אם יש לו דקר (פירוש כעין יתד של ברזל שחופרין בו את הקרקע) נעוץ מבעוד יום בעפר תיחוח מכסהו בו (ואפילו היה צריך לכמה דקירות שרי) (בית יוסף):

טו. אפר כירה שהוסק מערב יום טוב מותר לכסות בו אבל אם הוסק ביום טוב אסור אלא אם כן הוא חם שראוי לצלות בו ביצה ואם שחט מותר לכסות בו אף על פי שאינו ראוי לצלות בו ביצה (ומיהו עדיף שפי לכסות בדקר נעוץ בעפר תיחוח אם יש לו) (בית יוסף בשם הרא"ש וטור):

טז. הכניס עפר הרבה לביתו לצורך גינתו והוא כנוס במקום אחד מותר לכסות בו שכל זמן שהוא צבור דעתו עליו לכל מה שיצטרך אבל אם הכניס מלא קופה לצורך גינתו לא שמאחר שהוא מועט בטל:

יז. מכניס אדם מלא קופתו עפר לבית בסתם ועושה בו כל צרכו (ועיין לעיל סימן ש"ח סעיף ל"ח) ולא אמרינן שהוא בטל אגב קרקע הבית והוא שייחד לו קרן זוית דכיון שלא שטחו מוכחא מילתא דלצרכו בעי ליה ואם הוא עפר תיחוח מותר לכסות בו:

יח. כוי (פירוש בריה שנולדה מתיש וצבי) אין שוחטין אותו ביום טוב ואם שחטו אין מכסין את דמו אפילו יש לו עפר מוכן מפני שהרואה יאמר ודאי חיה הוא דאם לא כן לא היו מטריחין לכסות דמו ביום טוב ויבא להתיר חלבו ולערב אם רשמו

ניכר יכנסו. הגה: ודוקא ששחטו בקרן זוית וכהאי גוונא אבל אם שחטו באמצעית החצר אפילו דם בהמה יכול לכסות אם יש לו עפר מוכן דהוה ליה כגרף של רעי וצריך לכסות שלא יתלכלכו כליו בחצר (הגהות אלפסי פרק קמא דביצה):

יט. שחט בהמה וחיה ונתערב דמם ויש לו עפר מוכן או אפר כירה אם יכול לכסותו בדקירה אחת שאינו צריך להרבות בשביל דם הבהמה יכנסו ואם לאו לא יכנסו:

כ. שחט צפור מערב יום טוב ולא כיסה דמו לא יכנסו ביום טוב:

סימן תצט – דין מליגה ומליחה ביום טוב, ובו ה' סעיפים

א. אין מרגילין ביום טוב כיצד הוא מרגיל זה המוציא כל הבשר מרגל אחד כדי שיוציא כל העור שלם ולא יקרע מפני שטורח בהפשט זה טורח גדול ואין בו צורך למועד:

ב. אסור למלוג גדי אלא אם כן מולגו לאכול העור:

ג. בהמה שנשחטה ביום טוב מותר להגביה עורה וליתנה במקום דריסת הרגלים אף על פי שאין עליו בשר כלל ומותר למלוח עליו מליחה קלה כדרך שמולחים לצלי ומותר להערים ולמלוח כאן מעט וכאן מעט עד שימלח את כולו אבל אם נשחטה מערב יום טוב אסור. הגה: ונוצות של עוף דינן כמו בעור דמותר לטלטלן כדי להצניען כמו בעור:

ד. אין מולחין את החלבים ולא מהפכין בהם אפילו לשוטחן על גבי יתדות אף על פי שנשחטה ביום טוב וכן אסור למלוח בשר עליהם באויר:

ה. עלי שהוא דף עב וכבד וכלי הוא אלא שמלאכתו לאיסור לכתוש בו הריפות מותר לטלטלו לקצב עליו בשר ולאחר שקצב עליו אסור לטלטלו מחמה לצל (אבל לצורך גופו ומקומו שרי):

סימן תק – דין הנצרך לבשר ביום טוב היאך יתנהג, ופדר מליחתו, ובו ו' סעיפים

א. אין קונים בשר בפיסוק דמים לומר לטבח תן לי בסלע או בשתיים וכן לא יאמר לו הריני שותף עמך בסלע אלא מחלק להם שלישיות או רביעיות כפי החלקים שדרך לחלק בעיר בלא פיסוק דמים ומביא שתי בהמות ויאמר זו כזו

ולמחר שמיין הנשארת וכפי ששנה כך
יפרע לו. הגה: ויש אומרים דדוקא ישראל
לגבי ישראל שרי בכחאי גונא אבל ישראל עם
נכרי אפילו בכחאי גונא אסור (הגהות אשרי
פרק אין צדין):

ג. אסור לשקול בשר אפילו בביתו לידע
כמה יבשל ואפילו ליתנו בכף מאזנים
לשמרו מן העכברים אסור אם הוא תלוי
במקום שרגילים לשקול בה ואפילו
לשקול מנה כנגד מנה אסור ומותר
לשקול בידו שלוקח החתיכה בידו
ומשער כמה יש בה וטבח אומן אפילו
זה אסור אבל אם הוא יודע לכוין דרך
חתיכתו לחתך ליטרא או חצי ליטרא
חותך כדרכו ואינו חושש:

ג. אין נוקבין נקב בבשר בסכין לתלותו בו
אבל ביד מותר ואם לעשות בו סימן
מותר אפילו בסכין:

ד. מולגין הראש והרגלים ומהבהבין אותם
באור אבל אין טופלין אותם בסיד ולא
בחרסית ולא באדמה דמתחזי כעיבוד
ואין גוזזין אותם במספרים שנראה
כעושה לצורך השיער:

ה. מותר למלוח כמה חתיכות בבת אחת אף
על פי שאינו צריך אלא אחת. הגה: ויש
אומרים דלא שרי להערים רק קודם אכילת
שחרית (ר"י ובית יוסף בשם סמ"ג). ומותר
למלוח הבשר ביום טוב אף על פי שהיה

אפשר למלחו מערב יום טוב (מהרי"ל ותרומת
הדשן סימן פ'):)

ו. נוהגין לנקר בשר ביום טוב אפילו נשחט
מערב יום טוב (וטוב לשנות קצת אם יוכל
לשנות באיזה דבר) (מהרי"ל ותרומת הדשן סימן
פ"ד):

סימן תקא – עצים האסורים והמותרים ביום טוב, ובו ז' סעיפים

א. אין מבקעין עצים מן הקורות שעומדות
לבנין ולא מקורה שנשברה ביום טוב
אפילו אם היתה רעועה מערב יום טוב
וקרובה להשבר אבל אם נשברה מערב
יום טוב אם אי אפשר להסיקה בלא
ביקוע מבקעין ממנה חתיכות גדולות
ולא יבקע לא בקרדום ולא במגל ולא
במגירה אלא בקופיץ (פירוש סכין של
קצבים ויש עושין בו ב' ראשין דומה קצת
לקרדום, רש"י) ובצד הקצר שלו אבל לא
בצד הרחב ויש מי שאוסר אפילו בקופיץ
לפי שאין אנו בקיאים מהו ולא התירו
אלא בסכין:

ב. עצים גדולים קצת וראוים להסקה בלא
ביקוע לא יבקע כלל ואפילו לשברם ביד
יש מי שאוסר:

ג. אין מביאין עצים מן השדה אפילו אם
היו מכונסין שם מבערב אבל מגבב הוא
בשדה משלפניו (וכן בחצר לוקח לפניו)
(בית יוסף ורמב"ם) ומדליק שם. ומביאין
מהמכונסים שכרשות היחיד ואפילו

היתה מוקפת חומה שלא לשם דירה
ובלבד שיהיה בה מסגרת ותהיה בתוך
תחום שבת ואם חסר אחת מכל אלו הרי
הן מוקצה:

ד. עלי קנים ועלי גפנים אף על פי שהם
מכונסים בקרפף כיון שהרוח מפרת
אותם הרי הם כמפוזרין ואסורים ואם
הניח עליהם כלי כבד מערב יום טוב הרי
אלו מוכנים:

ה. עצים שנשרו מן האילן ביום טוב אין
מסיקין בהם. (ועיין לקמן סימן תק"ז סעיף
ב):

ו. כלים שנשברו ביום טוב אין מסיקין בהם
שהם נולד (ואם הסיק בכלים אסור להפוך
באש לאחר שהודלקו במקצת דאז הוי שבר
כלי אלא אם כן ריבה עליהם עצים מוכנים)
(המגיד פרק ב' ור"ן פרק קמא דביצה) אבל
מסיקין בכלים שלמים או בכלים
שנשברו מבעוד יום:

ז. שקדים ואגוזים שאכלם מערב יום טוב
מסיקין בקליפיהם ביום טוב ואם אכלם
ביום טוב אין מסיקין בקליפיהן. הגה: גם
אין להסיק עם האגוזים והשקדים עצמן אלא
אם כן הם עדיין בקליפה (בית יוסף). ולפידים
שנשארו מיום טוב ראשון שכבו מותר לחזור
ולהדליקם אפילו ביום טוב שני של ראש
השנה או יום טוב אחר שבת (הרא"ש ומרדכי
ריש ביצה ובית יוסף):

מתוך צוואת רבינו יעקב מליסא זצ"ל

בעל "דרך החיים", "חזות דעת", "נתיבות המשפט", וכו'

תלמדו בכל יום דף או עמוד שולחן ערוך אורח חיים, ותראו
שתהיו בקיאים בו בהדינים היטב, כי רוב דיני אורח חיים
מזדמן לאדם בשעה שאי אפשר לאדם לעיין ולשאול לחכם
וכו', וכל מה שתלמדו, תחזרו ותשנו תיכף, כי מלימוד פעם
אחת, אי אפשר לזכור, כדאמרינן בעירובין נ"ד וכו', עכ"ל.

הנה מובא פאן ספר שולחן ערוך אורח חיים מחולק ל'חזון' שמונה עמודים ליום. כף יגמור כל אורח חיים
מדי חודש בחודשו. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם גפתי פנסיות ובגפתי מדקשות. ובשמחות. ויזכה
החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "השקפה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה"
וכל המזכה את הרבים **כיב לחודש – עמוד ח** זוכה לפנים צדיקים!

